7 клас
ТЕМА: Написання прислівників разом, окремо і через дефіс

Стрембицька Л.А.

МЕТА:

- Поглибити знання учнів про особливості написання прислівників, способи їх творення;
- сприяти зміцненню навичок правопису складних прислівників разом і через дефіс;
- пояснювати відповідні вивчені орфограми за допомогою правил;
- формувати загальнопізнавальні вміння правильно писати складні прислівники з вивченою орфограмою, знаходити і виправляти помилки у правописі складних прислівників;
- виховувати повагу до рідної мови, сприяти вихованню загальнолюдських цінностей.

Випишіть прислівники із хмаринки

Складіть розповідь про прислівник

Написання окремо прислівників та прислівникових сполучень

Сполучення іменника з прийменником (між ними можна вставити слово)	Прислівникові сполучення, що складаються повторенням змінюваного слова в різних відмінках	Поєднання прийменника *по* зі збірним числівником	Прислівникові сполучення, що складаються з прийменника та числівника або повного прикметника чоловічого роду
Без кінця	*Кінець кінцем*	*По двоє*	*В основному*
З радості	*Сама самотою*	*По троє*	*В цілому*
На щастя	*Одним одно*	*По шестеро*	*В одному*
(по-латині)	*З кінця в кінець*	*По десятеро*	*По одному*
(на-гора)			

Пишуться разом

Прислівники, утворені за допомогою префіксів прийменн. походження від різних частин мови	Прислівники, утворені сполученням кількох прийменників із будь-якою частиною мови	Прислівники, утворенні злиттям кількох основ	Прислівники, утворені за допомогою часток *аби-, ані-, де, чи-, що-, як-, -сь*
Віднині	*Вдосвіта*	*Ліворуч*	*Абияк*
Довіку	*Завдовжки*	*Мимоволі*	*Анітрохи*
Згарячу	*Навздогін*	*Тимчасово*	*Чимало*
Удвоє	*Попідтинню*	*Чимдуж*	*Щодня*
Внічию	*Наосліп*	*Стрімголов*	*Якнайдовше*

ДЕФІС У ПРИСЛІВНИКАХ СТАВЛЯТЬ:

після префікса *по-*, якщо прислівник має суфікс *-е, -и, -ому, -ему (-єму)*	у складних прислівниках після *будь-, казна-, бозна-, хтозна-*	у складних прислівниках перед *-небудь, -таки, -то*	за складання однакових чи близьких за змістом слів
по-перше, по-людськи, по-нашому, по-своєму	*бу́дь-коли, ка́зна-як, хто́зна-коли*	*як-не́будь, якось-таки́, коли́-то*	*ледве-ледве, пліч-о-пліч, тишком-нишком*

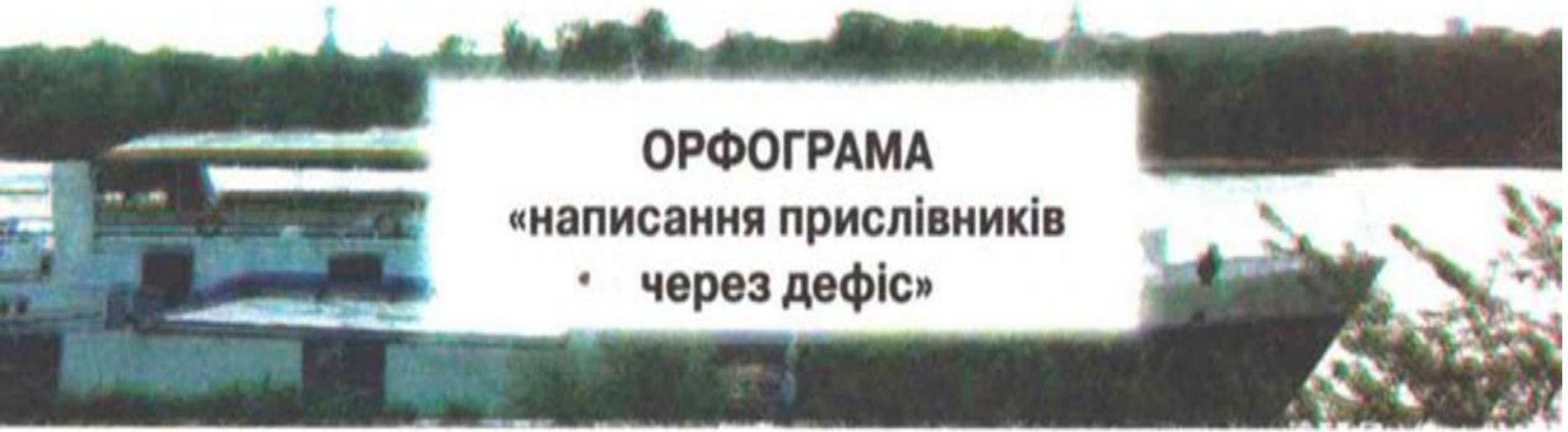

ОРФОГРАМА
«написання прислівників через дефіс»

Робота з підручником

(автор О. М. Горошкіна, Л. О. Попова)

Опрацювати правила с. 131, с. 133

Розподільний диктант

Записати прислівники у три колонки, пояснити їх правопис (у першу - разом, у другу – через дефіс, у третю – окремо)

Не сьогодні/завтра, в/низ, на/певно, мало/помалу, більш/менш, в/горі, на/в/присядки, на/решті, по/козацькому, по/українськи, по/лисячи, по/третє, ліво/руч, мимо/хідь, рік/у /рік, день/ у /день, будь/де, хтозна/куди, на/щастя, у /вічі, без/сумніву, на/зустріч, у/бік, по/восьмеро.

Разом	Через дефіс	Окремо
вниз	Не сьогодні-завтра	рік у рік
напевно	мало-помалу	день у день
вгорі	більш-менш	на щастя
навприсядки	по-козацькому	у вічі
нарешті	по-українськи	без сумніву
ліворуч	по-лисячи	по восьмеро
мимохідь	по-третє	
назустріч	будь-де	
убік	хтозна-куди	

Пояснювальний диктант

Списати, розкриваючи дужки. Визначити синтаксичну роль прислівників. Виділити орфограму «Дефіс у прислівниках».

1) Діло сяк(так) волочиться, та покинути не хочеться (Нар. творчість).

2) Тихо(мирно) спала зграя лебедина (Олександр Олесь).

3) Усяк розумний (по)своєму: один спершу, а другий потім (Нар. творчість).

4) Ось(ось) прийду до хатоньки моєї, де мати жде мене (Олександр Олесь).

5) Тихо(тихо) лопотить на деревах листя та гуде у траві джміль (В.Нестайко).

6) Спів веселий давно(давно) помалу стих (Олександр Олесь).

Визначити розряд прислівників за значенням.

Лінгвістична гра «Доберіть синонім»

До поданих сполучень слів дібрати з довідки прислівники-синоніми. Пояснити, яким способом утворені ці прислівники.

На босу ногу, ненароком, по дорозі, дедалі, з власної волі, справа, похапки, зліва, навзнаки, заразом, проти волі, будь-коли.

Довідка: мимохіть, водночас, босоніж, нашвидкуруч, повсякчас, чимраз, мимохідь, праворуч, самохіть, горілиць, силоміць, ліворуч.

Творче конструювання

Від прикметників утворити за зразком прислівники префіксально-суфіксальним способом. Сформулювати правило написання прислівників через дефіс.

<u>Зразок. Дідівський → по-дідівському, по-дідівськи.</u>

Іспанський, материнський, богатирський, азіатський, братський, командирський, європейський, дитячий, мисливський, панібратський, свійський.

Робота з підручником

(автор О. М. Горошкіна, Л. О. Попова)

Виконати у підручнику вправу 266, с. 131,
вправу 270, с.133

Рефлексія

НА УРОЦІ …

1. **Я дізнався…**
2. **Я зрозумів…**
3. **Мені сподобалось…**
4. **Мені не сподобалось…**
5. **Я навчився…**
6. **Мене зацікавило…**
7. **Я відчув труднощі…**
8. **Я не вмів, а тепер умію…**
9. **Мене надихнуло на…**

Домашнє завдання

Вивчити правила § 61, виконати вправу 289.

Дякую за увагу!